

KAUPUNKI

PERJANTAINA 4. HEINÄKUUTA 2003

B

► KULTTUURI B 8-B 9 ► KAUPPAPAikka B 3-B 7

KAUPUNKI, PL 65, 00089 SANOMAT
(09) 122 2511, FAKSI (09) 122 622, hs.kaupunki@sanoma.fi

TUOMAS SELÄNNE

Tony ja Katja Halme Kaivuhuoneella viime toukokuussa.

Tony Halmeen epäillään ampuneen asunnossaan

► Kyseessä oli todennäköisesti varomaton aseenkäyttö

Hasse Härkönen
Marie Jaakkola
HELSINGIN SANOMAT

► Kansanedustaja Tony Halmeen (perus) epäillään ampuneen käsiaseella asunnossaan. Ampumavälikohtaus tapahtui aikaisin torstaiaamuna Halmeen asunnossa Tarkk'ampujankadulla.

Poliisi sai hälytyksen hieman ennen seitsemää aamulla. Akusti tilanne oli ohneasti. Paikalla oli useita poliisipartioita ja luotiliivein varustuneita poliiseja sekä ambulansseja.

Asunnossa olivat Tony Halme ja hänen vaimonsa. Silminnäkijöiden mukaan paikalta vietiin ambulanssilla isokokoinen, tatuoitu mies. Väkivalta-rikosten päällikön Kari Tolvanen vahvisti myöhem-

min, että kyseessä oli Tony Halme.

Poliisin mukaan välikohtaus juontui Halmeen ja hänen vaimonsa välienselvittelystä. Katja Halme vietiin tapauksen jälkeen kuulusteltavaksi. Poliisi kertoi myöhemmin torstaina, että Katja Halmetta ei epäillä syylliseksi ampumiseen.

Väkivaltarikosyksikkö tutkii tapausta ampuma-aserikoksena ja vaaran aiheuttamisena. Apulaispoliisipäällikkö Jouko Salon mukaan ketään ei ole kuitenkaan otettu kiinni eikä pidätetty. Kari Tolvanen kertoi myöhemmin illalla, että Tony Halmetta epäillään ampujaksi. Poliisi selvittää pistoolityypin käsiaseen luvallisutta.

Halmetta ei vielä torstaina voitu kuulla hänen terveydentilansa vuoksi. Tolvasen mu-

kaan ampumisella ja Halmeen terveydentilalla ei ole mitään tekemistä toistensa kanssa.

Tietyvästi Halme ei yrittänyt ampu vaimoaan, vaan kyseessä on varomaton aseenkäyttö.

Samassa talossa asuva asukas kertoi Helsingin Sanomille heränneensä viiden kuuden aikaan aamulla naisen kirkumiseen. Seuraavan parin tunnin aikana asunnosta kuului riitelystä ääniä. Vähän ennen seitsemää kuuluu selkeä pamaus, ja pamauksen jälkeen lisää kirkumista, talon asukas kertoi.

Silminnäkijä kertoi, että hieman ennen kymmentä talosta ulos päreillä kannetulla miehellä oli jalassaan verryttelyshousut, muttei paitaa eikä kenkiä ja kasvoillaan hänellä oli happimaskilta näyttänyt esine.

Tolvanen kertoo, että epäilty rikos ei täytä kriteeriä kansanedustajan erottamiseksi. Perustuslain mukaan erotta-

misen tarvitaan rikos, josta kansanedustaja on tuomittu vankeuteen. Eduskunta voi kuitenkin hankkia asiasta perustuslakivaliokunnan kannanotton, jos rikos osoittaa, et-

tei henkilö ansaitse edustajan toimen edellyttämää luottamusta ja kunnioitusta. Jos siten kaksi kolmasosaa kansanedustajista kannattaa erottamista, päätös astuu voimaan.

KUKA? Kansanedustaja Tony Halme

► Tony Halme on perussuomalaisen kansanedustaja. Hänet valittiin eduskuntaan keuhkokuumeesta yli 16 000 helsinkiläisen äänen voimalla.

► Tony Halmeella oli vaaleissa hyvin vahva kannatus juuri niillä alueilla, joissa äänestysprosentti on ollut perinteisesti alhainen. Tällaisia ovat muun muassa Jakomäessä, Kivikkosä, Herttoniemeessä ja Kontulassa sijaitsevat kerrostaloalueet.

► Tony Halme on ristiriitaisia ajatuksia herättävä henkilö. Edustajakautensa alussa

Halme herätti pahennusta haukkumalla Yleisradion haastattelussa presidentti Tarja Halosta lesboksi.

► Halme on antanut jyrkkiä kommentteja koskien muun muassa etnisiä ryhmiä, kehityksensä apua ja virkamiestointintaa.

► Ennen kansanedustajan uraansa Halme on tullut tutuksi muun muassa showpainijana ja ammattinyrkkeilijänä.

► Tony Halme on ilmoittanut harkitsevansa presidenttiehdokkuutta. HS

LYHYESTI

Kannattajat rähinöivät Finnair-stadionilla

► Jalkapallofanit ottivat yhteen Helsingin Finnair-stadionin edustalla torstai-iltana ennen Jokeriden ja FC Lahden ottoa.

Bussilastillinen lahtelaisia saapui Urheilukadun puolen ovelle samaan aikaan kun Töölön kisahallin suunnalta tuli Jokerien faneja.

Porukoiden kohdatessa syntyi näistelua ja tönnmistä, jonka yhteydessä järjestysmiehiä läpilyöntien poskelle. Läpilyöntien kirjoitettiin sakkolievästä pahoinpitelystä.

Lisäksi nuorista ainakin kaksi kävi ensiavussa. Poliisin saavuttua paikalle kähänä saatiin rauhoittamaan niin, että jalkapallofanit siirtyivät omille puolilleen katso-moa.

Poliisin mukaan kymmenistä nuorista miehistä koostuvat nahistelujoukot käyttivät koko tilanteen ajan äärimmäisen alatyylisiä kieltä. HS

Tupakkalain valvonta kangertelee ravintoloissa

PENTTI KOSKINEN / HS

► Laki ei toistaiseksi ole kaatanut yrityksiä pääkaupunkiseudulla

► Ravintoloitsijoita puijataan toimimattomilla ilmansuodattimilla

Perttu Kauppinen

HELSINGIN SANOMAT

► Tupakkalain viimeinen siirtymäaika loppui heinäkuun alussa. Se ei tuo pääkaupunkiseudun ravintoloihin tehoratsoita, sillä käytännössä lakia ryhdytään valvomaan vasta syksyllä.

Tupakkalain mukaan yli 50 nelion ravintoloiden on varattava vähintään puolet tiloista savuttomiksi. Lakia rikkovia ravintoloita on hyvin vaikea ran-gaista, sillä uhkasakon määrääminen edellyttää toistuvia laiminlyöntejä. Niiden löytämiseen vaatii jatkuvaa seuranta, mihin terveysvalvontaviranomaisilla ei ole resursseja.

Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla lain noudattamista valvotaan vain normaalien tarkastuskierrosten yhteydessä. "Helsingissä on yli 2 000 ravintolaa. Emme ole tehneet mitään tilastoja, mutta lain rikkovia ravintoloita on varmasti. Käymme kaikki ravintolat läpi neljästä kuuteen kertaa vuodessa. Menee varmasti pitkään, ennen kuin mihinkään ran-gaistuksiin ryhdytään", Helsingin kaupungin terveystarkastaja Teo Ilomäki sanoo.

Ylin tupakkalakia valvova viranomaisen eli Tuotevalvontakeskus ei aio patistaa kuntia laajoihin tarkastuksiin. Mahdollisiin toimenpiteisiin ryhdytään vasta, kun kunnilta tulee tietoja siitä, miten hyvin lakia noudatetaan. Valmistellaan on lakiesitys, joka helpottaisi tahallaan lakia rikkovien ravintoloiden rangaistamista. Sitä ennen tyydytään neuvomaan ja opastamaan.

"Periaatteessa laiminlyöntihin voidaan nyt puuttua tarkemmin, koska enää ei voida selittää, että odotetaan siirtymäajan loppumista. Käytännössä aina joudutaan katsomaan jonkin verran läpi sormien", lakimies Matti Kunnarri Tuotevalvontakeskuksesta kertoo.

Lain valvominen on hankalaa myös siksi, että ravintolat tarkastetaan aistinvaraisesti. Savuttomuuden selvittämiseen ei ole erityisiä laitteita, eikä lakiin ole kirjattu tarkkoja rajoja ilman savupitoisuudelle.

Käytännössä savuttomaksi rajattu alue arvioidaan silmämääräisesti ja tarkastetaan tarvittaessa pohjapirroksista. Savun määrä selvitetään hajun perusteella.

Teo Ilomäen mukaan suurissa ravintoloissa kaikki on ollut jo pitkään kunnossa. Useissa pienissä pubeissa ja keskiolut-kuppiloissa lakia rikotaan yhä avoimesti. Niissä lakia myös yritetään kierteellä. Usein esimerkiksi baaritiskin taustaa väitellään savuttomaksi tarjoulueueksi.

Yksikään ravintola ei toistaiseksi ole joutunut lopettamaan toimintaansa tupakkalain vuoksi pääkaupunkiseudulla, kertoo lakimies Veli-Matti Aittoniemi Suomen Hotelli- ja Ravintolaliitosta. Aittoniemi uskoo, ettei mitään ravintoloiden joukkolopettamista tulekaan. Tupakkalain pahimmat ongelmat tulevat vuokrasopimuksissa.

"Vanhoihin taloihin entisten vaatimusten mukaan tehtyjä ravintoloita voi kaatua. Periaatteessa suurimmat remontit kuuluisivat taloyhtiöille. Vuokralaisella on oikeus vaatia, että tilat ovat siinä kunnossa, että niissä voi tehdä bisnestä. Vuokranantaja voi sanoa, että ravintolasta voi tehdä savuttoman."

"Sen kuka maksaa remontin, ratkaisee vuokrasopimus, eikä lakia ole yleensä osattu ennakoita sitä tehtäessä. Viime kädessä kaiken maksaa tietysti asiakas."

Aittoniemen mukaan on harhaluulo ajatella, että tupakkalaki ei vaikuttaisi alle 50 nelion ravintoloihin. Päinvastoin, pienten paikkojen on hanka-

Ravintola Piccolo Marineron tupakointipöydässä istuvat Anne ja Seppo Nyssönen (vas.), Sami Saarinen, Esko Vuorinen, Ari Taskinen ja Mika Bergström. Takana olevat pöydät ovat tupakointikieltoalueella.

lampi hoitaa työntekijöiden suojaaminen.

Pienten ravintoloiden kiusana on ollut myös erilaisia ilmanpuhdistimia tarjoavat yritykset. Aittoniemen mukaan osa tarjotuista koneista tekee sen, minkä lupaakin eli puhdistaa savun pois sisäilmasta. Toiset vain pahentavat asiaa.

VTT tutki ravintolakiin toteutettuja ilmanpuhdistimia kolme vuotta sitten. Silloin yksi kuudesta tutkimuksessa olleista laitteista ei toiminut.

Savuttomuus yllätti kantaväen

Perttu Kauppinen

HELSINGIN SANOMAT

► "Sulle on tullut oikein savuttomia alueita. Toi on ihan hyvä juttu, mutta auttaako se aivan oikeasti?" "Miten täällä nyt voi lukea lehteä, kun isoissa pöydissä ei saa polttaa?"

Vuosaarelaisen ravintola Piccolo Marineron kanta-asiakkaat ovat kummissaan. Puolet pienistä kuppilasta on muutunut yhdessä yössä savuttomaksi.

Ravintoloitsija Heidi Ratinen lähti uuden tupakkalain mukaan viime tingassa. Hän rajasi ravintolansa anniskelualueelle savuttoman tilan vasta heinäkuun ensimmäisenä päivänä. Baaritiski oli tosin ollut savuton jo kaksi vuotta.

"Kaikki meidän kanta-asiakkaamme polttavat, ja päätim-

me siksi lykätä tätä näin pitkään."

Vaikka osa Marineron kanta-asiakkaita vaihtoi ravintolaa savuttomuudesta kuultuaan, Ratinen uskoo, ettei tupakkapolton rajoittaminen tule hankaloittamaan liiketoimintaa.

"Luotan, että on asiakkaita, jotka haluavat savuttoman puolen. Olin valmis tekemään tästä täysin savuttoman ravintolan. Ehkä se kannattaisi ihmisiä lopettamaan polttamisen. Moini ei huomaakaan, että juudessa polttaa helposti askilisen ketussa."

Ratinen valitsee, ettei hän ole saanut laista tarpeeksi tietoja. Ravintolain ei ole tullut yhtäkään ohjetta. Kaikki vaatimukset on pitänyt lukea lehdistä.

Pääkaupunkiseudun suurimman ravintoloitsijan, Helsingin Osuuskauppa HOK:n kaikki 83

ravintolaa ovat olleet lainmuksia jo vuoden alusta. Vaatimuksia täytettiin normaalien remonttien yhteydessä.

"Aikataulu on ollut hyvin tiedossa, eikä meillä ollut mitään ongelmia. Heti, kun laki tuli voimaan, kartoitimme keskitetyksi minkälainen tilanne oli eri ravintoloissa ja katsoimme, mitä ratkaisuja voidaan tehdä", HOK:n aluejohtaja Mikko Paukkonen sanoo.

"Uudisrakennuksissa pääsimme kiinteistöjen omistajien kanssa jo hyvissä ajoin miettimään asiaa niin, että kaikki on ollut alusta alkaen kunnossa. Vanhoissa 1900-luvun alun rakennuksissa on ollut vaikeampaa, sillä niiden hormit ovat usein niin huonossa kunnossa, etteivät ne välttämättä kestä ravintoloiden vaatimia ilmastointia."

Puotilainen ravintola Pikulintu rakennettiin pari vuotta sitten alusta pitäen tupakkalaki ajatellen. Ravintoloitsija Markku Ristevirta kertoo et-

sineensä nimenomaan alle 50 nelion paikkaa. Kun sopiva tila oli hieman suurempi, hän päätti rakentaa niin suuren baaritiskin, että anniskelualue pieneni.

"Pikulintu on Puotilassa, koska juuri täältä löytyi tarpeeksi pieni tila. Parin kolmen ylimääräisen asiakaspaikan vuoksi ei kannata tehdä puolta ravintolaa savuttomaksi."

Ristevirta ei usko, että savuttomalla pubilla olisi mahdollisuuksia selvitä Suomessa.

"Vaikka ihmiset kuinka vaativat savuttomia ravintoloita, istuvat tupakoinnattomasti kaveridensa kanssa savullisella puolella."

Helsingin poliisit hyväksyivät sovintoesityksen

► Helsingin Poliisien yhdistys päätti torstaina hyväksyä sovintoesityksen, jolla pyritään säilyttämään Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry:n yhtenäisyys.

Sovintoesityksen laatija, STTK-laisen Pardiän puheenjohtaja Matti Krats odottaa muiltakin poliisijärjestöiltä vastausta esitykseensä viimeistään perjantaina. Esityksen mukaan eronneeet SPJL:n jäsenjärjestöt palaisivat jäseniksi.

Pardiän kuuluva SPJL on ollut hajoomassa kahtia, kun kevään aikana liitosta erosi toistakymmentä poliisijärjestystä eli lähes 3 000 poliisia. Osa järjestöistä katsoi, että ne ovat joutuneet syrjityiksi liiton päätöksenteossa.

SPJL:ssä on yhteensä 108 yhdistystä ja 13 300 jäsentä ja heistä varsinaisia poliiseja on noin 8 000. STT

Emäsaloon suunnitteilla golfkenttä

► Porvoon Emäsalon saaren pohjoisosaan on suunnitteilla uusi golfraata-alue majoitus-tiloineen. Uudenmaan ympäristökeskus katsoo, ettei esteitä golfalueen suunnittelulle ole.

Golfkentän tarkempi suunnittelu vesialueen ja maantäyttöineen vaatii ilmeisesti oman toimenpidelupansa.

Viranomaisneuvottelussa todettiin, että muun muassa mahdollisen vesistörakentamisen vaikutukset ympäristöön on huomioitava ja ympäristöluvun tarve tulee selvittää.

Kaavaluonnoksen kohdalla painotetaan esimerkiksi rantapuuston ja -maiseman säilyttämistä luonnonmukaisena. Lisäksi ympäristökeskus katsoo, että vesi- ja jätehuollosta tulee tehdä selvitykset. HS

Lähtimien rikkoontuminen katkaisi Nelosen tv-lähteykset

► Digita Oy:n Kivenlahden lähettimen rikkoontuminen katkaisi Nelosen tv-lähteykset myöhään torstai-iltana. Kana-va pimeni pääkaupunkiseudun ympäristössä Helsingin, Espoon, Sipoon ja Porvoon alueella. Lähtelyt oli poikki 23.16-23.56.

Nelosen maanpäällisestä jakelusta vastaa Digita Oy, jolla on ti suurteholähetintä ja lukuisia alilähetintä ympäri maata. HS

P 4